

Skrášľovanie sa a kozmetika v islame

Autor: Lenka Kravcová, Bc.

Mnoho mužov i žien - muslimov si kladie otázky typu: Nie je v islame zakázané používať parfémy, make up alebo absolvovať skrášľovacie chirurgické zákroky? Skúsme si preto v rámci tohto článku tieto otázky viac rozobrať a pokúsiť sa na ne nájsť prijateľné odpovede.

1. Lak na nechty, dekoratívna kozmetika

Lak na nechty ako výrobok nie je zakázaný */haram/*. Existujú však dva možné problémy, ktoré by sa jeho používania u žien mohli dotýkať (u mužov je používanie laku na nechty vylúčené, z hľadiska nedoporučeného napodobňovania výzoru opačného pohlavia).

Prvý problém spočíva v tom, že časť islamskej populácie zastáva názor, že všetko, čo vytvára vodonepriepustnú bariéru na pokožke alebo tele, je nutné odstrániť pred vykonaním očisty pred modlitbou, aby tak táto očista bola platná.

Existuje však aj opačný názor, ktorý pripodobňuje lak na nechty k ponožkám, s ktorými je možné modliť sa. Podľa tohto názoru je nutné si ruky poriadne umyť, následne si nalakovať nechty a potom pred modlitbou si dôkladne umývať ruky aj s nalakovanými nechtami (tak ako sa omývajú čisté ponožky obuté na čistých umytých chodidlách).

V tejto časti otázky je potrebné spomenúť ešte tzv. "halal" laky na nechty. Halal certifikáciu u lakov na nechty je možné získať veľmi ľahko, pretože sa certifikujú iba zložky laku. Laky na nechty neobsahujú bravčové výťažky a nie je nutné u nich ako rozpúšťadlo pri zmiešavaní farieb použiť alkohol (je možné použiť: etylacetát alebo butylacetát). Všetky halal certifikácie ohľadom lakov na nechty sa týkajú iba ich zloženia, žiaden vodopriepustnosti materiálu. [zdroj](#)

Druhým problémom je to, že lak na nechty, hlavne ak ide o ozdobné farebné laky, je ozdobou. Preto, ako všetky ostatné ozdoby (spomínané v Korán 24:31), sa nemá nosiť na verejnosti v prítomnosti opačného pohlavia (muži). Žena ho môže mať len pred manželom, deťmi a všetkými ostatnými ženami alebo mužmi, ktorí sú jej mahramami (t. j. tými, ktorých si nikdy nemôže vziať za manžela, ako jej otec, strýko atď.). Konzervatívne názory hovoria o tom, že žena, ktorá používa farebné laky na nechty, alebo si zdobí nechty farebným gélom, by mala nosiť na verejnosti rukavice ([zdroj](#)).

Povedz veriacim ženám, aby klopiли svoje zraky a chránili svoje pohlavné orgány a aby neukazovali svoje ozdoby, okrem tých, ktoré by boli viditeľné.. (Korán, 24:31)

Ak si žena lakuje nechty, mala by sa vyhnúť motívom zvierat a ľudí a tiež vulgárnym nápisom.

Všetko vyššie spomínané sa rovnakým spôsobom prejednáva vo veci používania i inej dekoratívnej kozmetiky: make-upu, riasenky alebo iných skrášľovacích produktov, ktoré sú vodonepriepustné.

Okrem lakov na nechty ženy častokrát používajú vitamínové prípravky na posilnenie nechtov. Tieto prípravky sú vodopriepustné, nie sú farebné alebo ozdobné, takže pri nich neexistujú obmedzenia v ich používaní za účelom liečby lámavosti nechtov alebo za účelom spevnenia nechtov.

2. Tetovanie sa

Tetovanie sa, je ako permanentná zmena v islame zakázané.

Ak sa nemuslim dal tetovať a neskôr konvertoval, v ideálnom prípade ak by sa dalo tetovanie ľahko odstrániť, mal by tak urobiť. Ak sa však tetovanie nedá odstrániť jednoducho bez operácie a odstránenie tetovania by mohlo spôsobiť poškodenie pokožky, alebo vznik jazvy, nemá povinnosť tetovanie odstraňovať. V takom prípade si ho muslim môže ponechať, ale pri modlitbe by ho mal prekryvať odevom.

Čo sa týka používania nepermanentného tetovania: je povolené používanie zdobiacich ornamentálnych nálepiek a tetovačiek, ktoré sa dajú odlepiť. Pritom je treba dbať, aby sa dodržiavali ostatné zásady (napr. aby nálepka neobsahovala hanlivý výraz, zobrazenia zvierat a ľudí).

3. Nosenie náušníc

Dierky v ušiach na nosenie náušníc u žien sú všeobecne vnímané ako povolené. Konzervatívne názory považujú náušnice za ozdobu, ktorá má byť podľa verša Koránu: 24:31 ukrytá pred očami iných ľudí než manžela, mahram mužov (muži u ktorých existuje prekážka sobášu s danou ženou), žien a detí.

4. Farbenie vlasov, nechtov hennou

Farbenie hennou je všeobecne povolené. Je povolené farbiť si hennou vlasy i nechty, taktiež pokožku (kreslenie vzorov ornamentov u žien na rukách, nohách), pretože henna nevytvára bariéru, ktorá by neprepúšťala vodu do pokožky. Tvorí len akúsi škvrnu, rozpíjajúcu sa pómi kože, nie jednotnú vodonepriepustnú bariéru akú tvorí napr. lak na nechty alebo make-up. ([zdroj](#)).

4.1. Henna - nechty, ruky, nohy

Kreslenie vzorov hennou po rukách a nohách u žien pripomína tetovanie, avšak toto farbenie nie je permanentné. Z toho dôvodu je používanie henny dovolené. Podľa konzervatívnych názorov sa má na verejnosti zakrývať rukavicami. Sunnitské tradície obsahujú priame odporúčanie pre zdobenie sa žien hennou - v zmysle: Ak je osoba žena, zdobí si nechty hennou:[zdroj](#).

4.2. Henna - vlasy a brada

Je dovolené farbiť si vlasy hennou a aj inými farbami na vlasy, ak nie sú zdravotne škodlivé. Farbiť si vlasy môžu aj ženy aj muži. Sunnitskí muslimovia by sa mali vyhnúť iba čiernej farbe, ktorá podľa hádisov nie je dovolená ([zdroj](#)).

Rovnako tak je povolené farbiť si bradu. Taktiež v tomto prípade by sa mali sunniti vyhnúť čiernej farbe.

5. Vytrhávanie obočia

V Koráne neexistuje usmernenie týkajúce sa úpravy obočia, avšak medzi sunnitmi sa ohľadom toho vedie široká diskusia. V tradičných výrokoch sunny sa nachádza jeden výrok, ktorý hovorí o tom, že ženy si nesmú trhať obočie preto, aby sa skrášlili: [zdroj](#).

Sunnitskí učitelia sa rozchádzajú v názore, či holenie a zastrihávanie je to isté ako vytrhávanie chĺpkov na tvári (*“namas”*). Niektorí učitelia zastávajú názor, že holenie a zastrihávanie sú ako trhanie, takže nie je dovolené ani holiť alebo zastrihávať chĺpky na obočí. Druhý názor (sunnitská právna škola hanbalis) hovorí o tom, že slovo *“namas”* sa vzťahuje konkrétne len na vytrhávanie chĺpkov, preto je prípustné odstraňovať chĺpky z obočia inak než trhaním - a to holením alebo zastrihnutím.

Variáciou zneviditeľnenia častí nechceného obočia, bez trhania prebytočných chĺpkov, je použitie metódy farbenia týchto chĺpkov hennou. Chĺpky sa zosvetlia peroxidom vodíka a následne sa zafarbia svetlou hennou, aby tak farebne splynuli s farbou pokožky.

Z vytrhávania, ktoré je zakázané, je v každom prípade vylúčené odstraňovanie prebytočných chĺpkov, ktoré poškodzujú oko (dlhé husté obočie) alebo sú za hranicami normálneho stavu, napríklad ak obočie priťahuje pohľady a spôsobuje žene rozpaky, ak je príliš hrubé alebo rastie mimo bežného miesta obočia. V takom prípade môže žena odstrániť toľko z obočia, aby obočie vyzeralo ako obočie väčšiny ľudí, pretože odstraňovanie chĺpkov z neho v tomto prípade slúži na odvrátenie poškodenia alebo navrátenie obočia do prirodzeného stavu.

6. Kozmetická plastická chirurgia

Kozmetická chirurgia je byť rozdelená do dvoch kategórií:

6.1 Nevyhnutná operácia

Nevyhnutné, nutné operácie sa týkajú zdravia človeka alebo rekonštrukcie tela človeka do pôvodného stavu, a sú dovolené. Zachovanie a ochrana vlastného zdravia má byť pre muslima/mku vnímaná ako dôležitá súčasť života.

Ide o operácie, ktoré sa vykonávajú:

- na odstránenie porúch, ako sú tie, ktoré sú výsledkom choroby, dopravných nehôd, popálenín atď.
- na odstránenie vrodených chýb, s ktorými sa osoba narodila, ako je napríklad odstránenie prstu navyše, oddelenie zrastených častí tela..

- zubné operácie odstránenia kazov alebo zubov z dôvodu zachovania zdravia jedinca (zubné plomby, trhanie pokazených zubov a iné)
- nastreľovanie zubných náhrad zo zdravotných dôvodov (pokazené vlastné zuby)
- nastreľovanie vlasových náhrad pri vypadnutí vlasov pre chorobu (rakovina, alopecia a iné) alebo úraz (zhorenie vlasov pri požiaroch a iné)
- používanie botoxových injekcií na vrásky, ak toto používanie nespôsobí používateľke žiadne zdravotné problémy, je nezávadného zloženia a ak pri jeho použití ide o zamedzenie opotrebovania kože, alebo o navrátenie vzhľadu pokožky aký mala v minulosti, a nie o nové umelé zmeny na pokožke
- plastická chirurgia zmenšenia prsníkov z dôvodu choroby alebo vytvorenia silikónových prsníkov po odstránení vlastných prsníkov z dôvodu choroby (rakovina, iné) alebo z dôvodu ich zničenia pri dojčení

V tejto otázke je potrebné ešte zdôrazniť, že náhradné diely, materiály použité na takéto nevyhnutné operácie alebo implantáty, môžu obsahovať aj zlato - a to i u mužov sunnitskej vetvy ([zdroj](#)), i keď sa inak u nich bežne v kozmetike ani doplnkoch odevu nepoužíva.

6.2 Kozmetická chirurgia za účelom skrášenia

Druhým typom kozmetickej chirurgie je tá, ktorá sa vykonáva za účelom skrášenia, vytvorenia niečoho iného, než bolo pôvodné. Ide o operácie, ktoré sa vykonávajú na zlepšenie vzhľadu, ako napríklad:

- skrášenie nosa jeho zmenšením
- plastické skrášenie prsníkov ich zväčšením
- obrusovanie zubov pre určitý typický vzhľad (žraločie zuby..), trhanie zubov za účelom krásy
- facelifting
- tetovanie
- predĺžovanie vlasov
- umelé zuby z dôvodu skrášenia sa (ak sú pôvodné zuby v dobrom zdravotnom stave a netreba ich meniť trhať, zbrusovať alebo inak meniť zo zdravotného hľadiska)
- umelé náhrady nechťov (lepené nechty) s úmyslom skrášenia sa
- umelé náhrady vlasov s úmyslom skrášenia sa (ak je muslim/ka zdravý/á a nestratil/a pri chorobe alebo úraze svoje vlasy)

Tento druh operácie nie je z nejakého nevyhnutného dôvodu. Jeho účelom je zmeniť stvorenie Božie a pohrať sa s ním podľa rozmarov a túžob ľudí. Toto konanie je zakázané (*haram*), vychádzajúc z verša:

A satan povedal: „Vezmem si z tých, ktorí sú Tebe odovzdaní, časť určenú“, „A uvediem ich do bludu a nechám ich dúfať a budem im prikazovať, a tak budú odrezávať uši dobytku a budem im prikazovať, a tak budú meniť to, čo Boh stvoril“.. (Korán, 4:118-120)

Je preferované, aby sa ženy skrášľovali pre svojich manželov, ale nie na úkor svojho zdravia. Plastické operácie kvôli kráse by medzi muslimkami a muslimami nemali byť vnímané ako niečo správne či žiadúce.

7. Toaletné vône, voňavky a parfémy

Keď si žena dáva na seba parfém, rozhodnutie o jeho povolení alebo jeho neodporúčaní závisí od situácie. Žena môže používať parfém, ak je určený pre jej manžela, mahram alebo v spoločnosti iných žien. Platí tu opäť verš o ozdobách:

Povedz veriacim ženám, aby klopili svoje zraky a chránili svoje pohlavné orgány a aby neukazovali svoje ozdoby, okrem tých, ktoré by boli viditeľné.. (Korán, 24:31)

Používanie parfému u žien na verejnosti je neodporúčané, pretože môže priťahovať pozornosť cudzích mužov, môže byť označené ako zvádzanie, upozorňovanie na svoje ozdoby, alebo v prípade spoločnej modlitby v mešite by mohlo modliacich sa odvieť od sústredenia sa na modlitbu.

Používanie parfému u mužov na verejnosti je naopak medzi sunnitmi, podľa tradícií odporúčané, najmä do mešity. Táto tradícia mala však presný konkrétny dôvod: Kedysi bola voda v púštnom prostredí veľmi vzácna a ľudia boli Bohu vďační, ak mali dostatok vody pre potreby jej konzumácie. Bolo ľahšie priviezť, vyrobiť alebo zakúpiť si silný parfém ako zakúpiť si alebo prepraviť litre vody pre dôslednú očistu. Očista pred modlitbou sa častokrát vykonávala s použitím piesku. Bolo teda vhodné pri spoločnej modlitbe navoňať sa. Pri modlitbe vonku nebol silný parfém tak rušivý ako môže byť v uzavretom priestore. V našich podmienkach je vhodnejšie sa poriadne umyť pred cestou do mešity, keďže voda je vysoko dostupný artikel.

Používanie parfému u ženy pri jej manželovi a používanie parfému u muža pri jeho manželke sa veľmi odporúča, pretože to patrí k láskavému správaniu sa a pomáha to zvyšovať príťažlivosť medzi manželmi - samozrejme ak sa parfém používa v miere, ktorú má ten druhý rád.

8. Klamlivé skrášľovacie metódy

V dnešnej dobe môžeme nájsť na trhu rôzne prípravky a predmety na skrášlenie sa, ktorých účelom je vyvolať umelý efekt, iný, než skutočný vzhľad. Patrí medzi ne napríklad:

- používanie push-up podprseniek pre klamlivý väčší vzhľad prsníkov u žien
- používanie objemných drdolov do vlasov, ktoré sa zapletajú okolo copu žien pod hidžáb, aby tak vlasy pod hidžábom pôsobili mohutnejšie, objemnejšie (ľudovo: ako ťaví hrb na hlave).

Ak žena nosí takúto push-up podprsenku len doma, pred manželom, aby vyzerala krajšie, nie je to problém. Push-up podprsenka však nie je povolená k noseniu na verejnosti, pretože mení vzhľad ženského tela k príťažlivejšiemu, hoc má na nej žena vrchné krycie oblečenie.

To isté platí pri umelých drdloch pod hidžábom, ktoré nemajú byť nosené na verejnosti, pretože skrášľujú ženu pre iných mužov, mimo jej manžela, mahram. V domácnosti si žena vlasy nezaháľuje, takže tam je to nepodstatné.

Okrem vyššie spomínaných dôvodov, je tu ešte jeden dôvod prečo nepoužívať tieto klamlivé skrášľovacie metódy, a to: muslimovia a muslimky by mali byť pravovravní - nemali by klamať akýmkoľvek spôsobom.

9. Výzorové napodobňovanie opačného pohlavia

Muži a ženy v islame by mali brať do úvahy vždy i hľadisko výzorového napodobňovania opačného pohlavia, ktoré nie je doporučené.

Tieto odlišnosti medzi osobami opačného pohlavia nie sú len primárneho vonkajšieho vzhľadu (doslova pohlavné odlišnosti) ale sú i odlišnosťami v odievaní, zdobení sa a vo vykonávaní niektorých činností odlišne. Pre ženu nie je vhodné, aby nosila mužské doplnky. Pre muža nie je vhodné, aby nosil doplnky alebo zdobenie, ktoré sú typicky ženské.

10. Hygiena, holenie sa

Každý muslim a muslimka má dodržiavať hygienu, minimálne kvôli denným modlitbám, ku ktorým je nutné pristupovať v stave očisty. Sunnitskí muslimovia majú navyše v tradícii Proroka (Al-Bukhari (5889), Muslim (257) zaznamenané výroky, ktoré hovoria o odporúčaní:

- odstránenia si ochlpenia v podpazuší a oholenie ohambia (minimálne raz za 40 dní (zdroj))
- pravidelnom strihaní nechťov
- strihaní fúzov (nie brady)
- dôslednom každodennom čistení zubov

Čo sa týka použitia laseru na odstránenie ochlpenia, väčšina názorov ho nedoporučuje v prípade, že existuje iná použiteľná možnosť - ako strihanie, holenie alebo horúci vosk. Nedoporučuje sa z dôvodu, že môže byť permanentné (permanentná zmena tela), môže poškodiť pokožku (zdravotné riziko popálenín, rakoviny, ekzému) a je to zbytočné odhaľovanie nahoty pred cudzími ľuďmi. Odstraňovanie ochlpenia laserom je povolené len zo zdravotných dôvodov, alebo v prípade, že neexistuje iná vhodná možnosť.

11. Zdobenie sa pre manžela/ku

Je odporúčané, aby sa ženy zdobili pre potešenie svojho manžela, čo môže zahŕňať: používanie parfému, skrášľovaciú kozmetiku, pekné oblečenie, za dodržania všetkých vyššie spomenutých zásad.

Taktiež je odporúčané, aby sa muž snažil byť príťažlivý pre svoju manželku v zmysle dodržiavania hygiény, čistého pekného mužského slušného odevu, typicky mužských doplnkov..

Boh v Koráne hovorí:

Ony sú vaším odevom a vy ste ich odevom. (Korán, 2:187)

Medzi Jeho znameniami patrí, že vám stvoril z vašich duší družky, aby ste u nich pokoj našli a učinil medzi vami láskavosť a milosť.. (Korán, 30:21)

preto by sme sa mali snažiť, aby náš vonkajší "odev" bol pre toho druhého v manželstve príjemný. Správanie sa manželských partnerov k sebe navzájom má byť naplnené láskavosťou a milosťou - myslením na dobro toho druhého.

Záver

V otázke skrášľovania sa a kozmetiky sa uplatňujú tri hlavné pravidlá vychádzajúce z Koránu, konkrétne nachádzajúce sa vo veršoch 4:118-120, vo verši 24:31, a vo verši 3:36:

1. pravidlo nemeniť svoje telo, ak to nie je zdravotne nutné:

A satan povedal: „Vezmem si z tých, ktorí sú Tebe odovzdaní, časť určenú“, „A uvediem ich do bludu a nechám ich dúfať a budem im prikazovať, a tak budú odrezávať uši dobytku a budem im prikazovať, a tak budú meniť to, čo Boh stvoril“.. (Korán, 4:118-120)

2. pravidlo zdobenie sa pre ženy len pre svojich manželov, mahram mužov a ženy:

Povedz veriacim ženám, aby klopili svoje zraky a chránili svoje pohlavné orgány a aby neukazovali svoje ozdoby, okrem tých, ktoré by boli viditeľné.. (Korán, 24:31)

3. pravidlo nenapodobňovania typických čŕt opačného pohlavia vo vonkajšom zjave:

„Dieťaťko mužského pohlavia nie je ako dieťaťko ženského pohlavia..“ (Korán, 3:36)

V prípade, že ide o záležitosť, ktorá v tomto článku nebola spomenutá, vždy vychádzame z týchto troch pravidiel, pri ktorých si kladieme otázky o prípustnosti alebo neprípustnosti danej záležitosti, čím sa dostaneme aj k potrebným odpovediam. V prípade modlitby sa ešte pridáva otázka vodoprepustnosti použitého materiálu kvôli platnosti očisty pred modlitbou, spomínaná v úvode.

Zdroje:

[zdroj] (<https://nailknowledge.org/blog/the-truth-about-halal-nail-polish-and-muslim-practices>)

[zdroj] (<https://fiqh.islamonline.net/en/the-ruling-of-nail-polish-and-drinking/>)

([zdroj]) (https://www.researchgate.net/publication/363097461_THE_EFFECT_OF_WATERPROOF_COSMETICS_ON_THE_LEGITIMACY_OF_WUDHU_Study_on_Islamic_Boarding_School_Students_University_of_Muhammadiyah_Surakarta)

[zdroj] (<https://sunnah.com/abudawud:4166>)

([zdroj]) (<https://islamqa.info/en/answers/476/ruling-on-dyeing-hair-with-black>)

[zdroj] (<https://sunnah.com/riyadussalihin:1646>)

([zdroj] (<https://islamqa.info/en/answers/47694/are-nose-jobs-haram>)

[zdroj] (<https://islamqa.info/en/answers/97938/is-it-permissible-for-a-woman-to-remove-the-pubic-hair-of-another-woman>)